

QUY ĐỊNH NỔI BẬT CỦA NGHỊ ĐỊNH VỀ XỬ PHẠT VI PHẠM HÀNH CHÍNH TRONG LĨNH VỰC MÔI TRƯỜNG

KIM ANH

Nhằm quy định các chế tài tương thích với những quy định tại Luật Bảo vệ môi trường 2020, Nghị định 08/2022/NĐ-CP (**Nghị định 08**) và Nghị định 06/2022/NĐ-CP (**Nghị định 06**), Chính phủ đã ban hành Nghị định 45/2022/NĐ-CP quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bảo vệ môi trường (**Nghị định 45**), có hiệu lực từ ngày 25/08/2022. So với văn bản trước đây điều chỉnh vấn đề này là Nghị định 155/2016/NĐ-CP sửa đổi bởi Nghị định 51/2020/NĐ-CP (**Nghị định 155**), Nghị định 45 đã bổ sung quy định về xử phạt vi phạm hành chính đối với nhiều hành vi vi phạm mới, đồng thời có nhiều sửa đổi đối với các quy định xử phạt hành chính hiện có để phù hợp với yêu cầu quản lý và thực tiễn áp dụng. Trong Bản tin pháp luật này, NHQuang&Cộng sự sẽ phân tích một số quy định mới của Nghị định 45 có thể ảnh hưởng tới hoạt động của doanh nghiệp. Cần lưu ý rằng các mức phạt được đề cập trong bài viết là mức phạt đối với tổ chức nên sẽ **gấp đôi mức phạt đối với cá nhân** được quy định tại Chương II của Nghị định 45.

Thứ nhất, bổ sung quy định xử phạt vi phạm hành chính về trách nhiệm tái chế sản phẩm, bao bì của nhà sản xuất, nhà nhập khẩu. Quy định mới về trách nhiệm liên quan đến tái chế, xử lý sản phẩm, bao bì của nhà sản xuất, nhập khẩu đã được bổ sung tại Luật Bảo vệ môi trường 2020 và Nghị định 08, có hiệu lực ngày 10/01/2022. Cụ thể, đối với sản phẩm, bao bì quy định tại Cột 3 Phụ lục XXII kèm theo Nghị định 08, nhà sản xuất, nhà nhập khẩu sẽ lựa chọn thực hiện một trong 02 nghĩa vụ: (i) Tái chế theo tỷ lệ, quy cách tái chế bắt buộc, tuân thủ lộ trình pháp luật đặt ra đối với từng loại sản phẩm, bao bì; đồng thời, phải đăng ký kế hoạch tái chế và báo cáo kết quả tái chế đến Bộ Tài nguyên và Môi trường, hoặc (ii) Thực hiện đóng góp tài chính vào Quỹ Bảo vệ môi trường. Nghị định 45 đã quy định về việc xử phạt vi phạm hành chính đối với những vi phạm liên quan đến các nghĩa vụ nói trên, đơn cử:

- Hành vi vi phạm quy định đăng ký kế hoạch tái chế, kê khai số tiền đóng góp hỗ trợ tái chế, báo cáo kết quả tái chế sẽ bị xử phạt từ 300 triệu đồng đến 02 tỷ đồng;
- Hành vi vi phạm quy định tỷ lệ tái chế bắt buộc, quy cách tái chế bắt buộc và nộp tiền đóng góp hỗ trợ tái chế bị phạt từ 900 triệu đồng đến 02 tỷ đồng;
- Hành vi vi phạm quy định tự thực hiện tái chế, ký hợp đồng thực hiện tái chế, hợp đồng ủy quyền tổ chức thực hiện tái chế sẽ bị xử phạt từ 1,7 tỷ đồng đến 02 tỷ đồng.

Thứ hai, tăng mức xử phạt đối với hành vi xây lấp, lấp đặt thiết bị, đường ống hoặc các đường thải khác để xả chất thải không qua xử lý ra môi trường. Trước đây, theo các quy định của Nghị định 155, hành vi xây lấp, lấp đặt thiết bị, đường ống hoặc các đường thải khác để xả chất thải không qua xử lý ra môi trường của tổ chức có thể bị xử phạt vi phạm hành chính trong khoảng từ 02 triệu đồng đến 300 triệu đồng. Nghị định 45 đã tăng mức phạt đối với hành vi này lên một cách đáng kể, với mức xử phạt vi phạm hành chính từ 70 triệu đồng đến tối đa 02 tỷ đồng.

Thứ ba, bổ sung các quy định về các hành vi vi phạm liên quan đến giảm nhẹ phát thải khí nhà kính và bảo vệ tầng ô-dôn. Các quy định về 02 nội dung này là các quy định mới được bổ sung vào Luật Bảo vệ môi trường 2020, được hướng dẫn cụ thể bởi Nghị định 06, có hiệu lực ngày 07/01/2022. Nghị định 06 quy định các cơ sở thuộc đối tượng thực hiện giảm nhẹ phát thải khí nhà kính sẽ có nghĩa vụ thực hiện phương thức giảm nhẹ phát thải khí nhà kính, đo đạc giảm nhẹ phát thải khí nhà kính, lập báo cáo giảm nhẹ phát thải khí nhà kính, kiểm kê khí nhà kính, lập kế hoạch giảm nhẹ phát thải khí nhà kính..., thực hiện theo các lộ trình cụ thể. Tương ứng với đó, Nghị định 45 đưa ra các quy định xử phạt liên quan đến việc lập báo cáo kiểm kê khí nhà kính và báo cáo mức

giảm phát thải khí nhà kính, như hành vi không nộp báo cáo (phạt cảnh cáo), hành vi cung cấp thông tin không đúng, không đầy đủ trong báo cáo (mức phạt từ 10 triệu đồng đến 20 triệu đồng), hành vi không lập báo cáo (mức phạt từ 60 triệu đồng đến 100 triệu đồng).

Đối với vấn đề bảo vệ tầng ô-dôn, Nghị định 45 đã bổ sung các quy định về xử phạt vi phạm hành chính đối với các hành vi vi phạm như không thực hiện đăng ký sử dụng các chất được kiểm soát; không xây dựng lộ trình phù hợp để thay thế, loại bỏ chất làm suy giảm tầng ô-dôn, chất gây hiệu ứng nhà kính được kiểm soát theo quy định; không nộp hoặc không lập báo cáo tình hình sử dụng các chất được kiểm soát theo thời hạn quy định; cung cấp thông tin không đúng, không đầy đủ trong báo cáo tình hình sử dụng các chất được kiểm soát... Tùy vào từng hành vi vi phạm cụ thể mà Nghị định 45 quy định về hình thức xử phạt tương ứng, bao gồm phạt cảnh cáo, phạt tiền và các hình thức phạt bổ sung (nếu có).

MỘT SỐ BÌNH LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Việc ban hành Nghị định 45 được đánh giá là một trong những biện pháp nhằm bảo đảm các quy định của Luật Bảo vệ môi trường 2020, Nghị định 08, Nghị định 06 và các văn bản có liên quan được thực thi một cách nghiêm minh và hiệu quả. Từ những điểm mới được phân tích ở trên, có thể thấy rằng Nghị định 45 là văn bản quan trọng, với nhiều mức phạt được tăng nặng hơn so với các văn bản cũ để tăng tính răn đe trong việc xử phạt. Các doanh nghiệp cần cập nhật các nội dung mới của Nghị định 45 để đảm bảo việc thực hiện và triển khai hoạt động của các dự án của doanh nghiệp cho phù hợp với quy định pháp luật. Đồng thời, các doanh nghiệp cũng cần lưu ý đến điều khoản chuyển tiếp của Nghị định này để nắm được các quy định đặc thù về xử lý các hành vi vi phạm hành chính trong giai đoạn chuyển tiếp từ Nghị định 155 sang Nghị định 45.